

Dr. Fodor László

Könyv a kommunikációs kompetencia fejlesztéséről

Aligha kétséges, hogy ritka szakmai örömben és elégtételben van része annak a tanárnak, aki volt tanítványának professzionális sikereiről adhat számot. Ilyen helyzetben vagyok most, amikor egy olyan könyvet* szeretnék bemutatni, amelynek szerzője – Dr. Szőke-Milinte Enikő – Kolozsváron megszerzett pedagógiai szakértő diplomával Magyarországon talált szakmai boldogulást.

Könyvének problematikája roppant aktuális. Köztudomású ugyanis, hogy a kommunikáció a személyiség egyik fontos adaptív jellegű megnyilvánulási formája, s ilyen értelemben a kommunikációs kompetencia fejlesztésének kivételes fontossága van. Erre a fontosságra ráérezve írta meg kiváló munkáját a szerző. Noha az utóbbi időben meglehetősen sokan foglalkoznak a kommunikáció kérdésével (ennek tudható be például, hogy kommunikáció elméletének területén egyre több könyv, tanulmány, egyetemi jegyzet lát napvilágot, sőt a különféle kommunikációs gyakorlatokat tartalmazó kiadványok száma is egyre inkább szaporodik), s a különböző, úgynevezett kommunikációs tréningeknek is se szeri, se száma, ritkaság számba megy a magyar könyvpiacra, illetve a magyar felsőoktatási jegyzetek sorában az olyan munka, amely a kommunikációs készségek pedagógiai és pszichológiai megközelítése mellett elemzéseiben kitérnie és elmélyülten tisztázná egyfelől a kommunikációs kompetencia fogalmát, másfelől pedig a kommunikációs készségek fejlesztésének lehetséges módzatait. Szőke-Milinte Enikő munkája azonban éppen ilyen, amennyiben a személyiség pedagógiai megközelítése után, a kompetencia általános, majd speciálisan a kommunikációs kompetencia fogalmának bemutatásával foglalkozik. Itt igen logikusan érinti a kognitív kommunikáció egyes részterületeit és az általános, valamint a speciális kommunikációs képességeket. Ezeket a fejezeteket áttanulmányozva az olvasó meglehetősen átfogó képet kap arról, hogy a releváns szakirodalom által megismert megközelítések tükrében mit is kell ma értenünk a kommunikációs kompetencia fogalmán.

Ezek után a szerző – igencsak átgondoltan – áttér arra a kérdésre, hogy hol és milyen körülmények között lehet a kommunikációs készségeket fejleszteni, milyen gyakorlati eljárásmodok alkalmazásával lehet ezt eredményesen

* Szőke Milinte Enikő: *A kommunikációs kompetencia fejlesztése*. Piliscsaba, 2005, PPKE.

megvalósítani. A szerző ebben a részben is igen tudatosan és következetesen járja végig a fejlesztés folyamatát, illetve a fejlesztés fontos közegének, a csoportnak a helyét és szerepét. Elemzéseiben alapos és körültekintő akkor is, amikor külön tisztázza azt, hogy az általa bemutatott készségfejlesztő csoport semmiképpen nem tévesztendő össze, nem mosható egybe a pszichológiában alkalmazott személyiségfejlesztő csoporttal. Ezt a különbséget a szerző első-sorban azok számára hangsúlyozza, akik kommunikációs készségfejlesztő csoport vezetésével szeretnének foglalkozni. A szerző ezután tisztán és világosan, minden apróbb kis részletre kitérve mutatja be azt a folyamatot és modalitást, ahogyan valakiből kommunikációs készségfejlesztést vállaló csoportvezető lehet.

Az elméleti fejtegetések és bemutatás után a szerző egy általa is többször kipróbált gyakorlatrendszer olyan alapos, egyértelmű elméleti megfontolásokkal is alátámasztott leírását adja, amely nagy mértékben elősegíti az elmélyült megértést. Az alapos és részletes elemzés, a csoporttagok munkáival alátámasztott idézetek mindenképpen meggyőzik az olvasót annak vonatkozásában, hogy a könyv első részében olvasott elméleti háttér alkalmazása a gyakorlatban hasznos és szükséges aspektus.

Szőke-Milinte Enikő munkájának valódi értékét azonban a közvetlenül alkalmazható gyakorlatok gyűjteménye jelzi. Ebben a részben a szerző 25 olyan speciális gyakorlatot mutat be és elemez, amely ragyogóan alkalmazható a kommunikációs kompetencia fejlesztésében, a legkülönbözőbb korosztályok esetében is. Szükségesnek tartom kiemelni, hogy a bemutatott gyakorlatok nagy része a szerző egyéni alkotása. Többségben olyan gyakorlatokról van szó, amelyekről csak szakmai elismeréssel lehet szólni. Ezeket a gyakorlatokat és feladatokat igazán hitelessé az teszi, hogy a szerző ki is próbálta őket, s meggyőződhetett azok eredményességéről.

Összegzésként elmondhatom, hogy a szóban forgó könyv olyan rendkívüli munka, amely nemcsak a kommunikációs szakemberek figyelmét keltette fel, hanem a gyakorló pedagógusok érdeklődését is kiváltotta. Egyébként is úgy vélem, hogy akár a pedagógusképzésben, akár pedig a továbbképzésben, tankönyvként vagy segédanyagként egyaránt sikeresen használható ez a minden bizonnyal hiánypótló munka.